

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

vychádza od roku 1991
ročník 31
jún 2021
cena 1 euro

6

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Dnešná moc sa nevel'mi líši od komunistickej

NÁŠ ROZHOVOR

Rafael Rafaj, podpredseda PV ZPKO, bývalý poslanec NR SR a autor zákona č. 274/2007 o príplatku k dôchodku bývalým politickým väzňom, novinár, publicista, syn politického väzňa, v ére totality diskriminovaný režimom v bránení prístupu k vzdelaniu. Vysokú školu mohol vyštudovať až po páde režimu. Spýtali sme sa ho na zoškrtanie finančnej dotácie pre PV ZPKO a tiež na praktiky (opäť) angažovaných médií, ktoré túto situáciu hejtovali.

● V roku 2010 hospodárila naša organizácia so sumou 160 tisíc eur. V roku 2013 dotácia od štátu predstavovala iba niečo vyše 61 tisíc eur. V tom čase to bolo pre organizáciu likvidačné. Na rok 2020 schválilo Ministerstvo vnútra SR dotáciu vo výške 81 tisíc eur čo organizáciu s vyše tridsaťročnou tradíciou a živými regionálnymi pobočkami po celom Slovensku nútilo šetriť až tak, že

Rafael Rafaj

Foto Eva zelenayová

činnosť musela utlmiť na minimum. Ibaže na rok 2021 minister vnútra Roman Mikulec sám rozhodol, bez ohľadu na návrh sekcie MV SR, že PV ZPKO stačí na činnosť 40 tisíc eur. Čo si o tom myslíte?

Že ak vás chcem zlikvidovať, tak vám siahnem na financie, dotáciu. Ministerstvo môže postupovať len podľa zákona a každé rozhodnutie podlieha presným a objektívnym kritériám.

Pokračovanie na 10. strane

V ČÍSLE

Ján Litecký Šveda
Potupa politických väzňov 2-3
Eva Zelenayová
Komunizmus v novom šate 3

Jozef M. Rydlo
Znevažujú pamiatku politických väzňov 4
Martin Lacko
Vtedy pred sto rokmi 5
Z regiónov 6

Ján Košiar
Osud poznačený krutou dobou 7
Eva Zelenayová
Mravne padli kňazi útočia na Vojtašáka 8

Marián Tkáč
Trianon – zmena stratégie? 9
Vlado Gregor
Fyzicky či psychicky chorí... 13

ročník 31 • jún 2021

Potupa politických väzňov

Kto sú vlastne politickí väzni? Pre väčšinu národa sa postupne podaril nastoliť obraz, že politickí väzni to sú takí nevýrazní starci a starrenky, ktorých tak asi dvakrát do roka ukážu na dve minúty v televízii ako kladú vence. A ak by náhodou občas chceli vystúpiť z tohto gýčového obrazu, hneď je zle, hneď sa po nich zaháňajú.

Nie, toto nie je podstata politických väzňov. Politický väzeň je človek, ktorý napriek hroziacemu nebezpečenstvu nenaletel na choromyseľné marxistické výmysly, a rovnako sa nedal zlomiť hrozbami či výhodami. Politický väzeň je z toho druhu ľudí, ktorí tu vybudovali kresťanskú Európu, zatiaľ bezkonkurenčne najprekvitajúcejšiu civilizáciu ľudských dejín. Politickí väzni, len zato, že tu nechceli ateistický barbarský rozklad základov Európy, že tu nechceli komunizmus, ktorý celosvetovo vyvraždil viac ako 100 miliónov ľudí a že chceli samostatné Slovensko, rovnako ako starí Gréci keď odolávali Peržanom za svoju nezávislosť, čo patrí k podstate Európy, si vytrpeli peklo na zemi. Ustavičné výsluchy, nocovania na holom betóne, sadistické bitie, elektrošoky do genitálií, ponáranie hlavy do vedier s výkalmi, otrocká práca v uránových baniach, každodenné kopance do hlavy, rebier, do brucha ...

Ak by tu bola skutočná protikomunistická revolúcia, skutočný záujem o nápravu zdecimovanej morálky, tak politickí väzni by tu boli stredobodom pozornosti ako tvrdo vyskúšaný etalón charakteru a morálky. Tí mali byť hviezdami všelijakých banketov, udeľovania vyznamenaní a cien. Nie žeby bez toho nemohli žiť, ale bola by to vizitka spoločnosti, že sa usiluje ísť správnym smerom. Ale že tu nebolo a nie je ich celospoločenské uznanie, ešte by nebolo najhoršie. No najnovšie už do nás začína bolševická mláď opäť kopať. Áno, kopať. Nuž starý skúsený človek si iba vzdychne, nebude zo psa slanina, ani zo svoločie elita. Z marxistov sa stali neomarxisti a správajú sa ešte fanatickejšie ako ich starobolševickí predkovia. Ale predsa ho to zamrzí, pretože v tých novembrových dňoch nádeje nepredpokladal, že sa ešte takého niečoho dožije.

Prednosť majú sexiisti

Krátko k faktom: naša žiadosť o dotáciu na Ministerstvo vnútra SR v zmysle zákona č. 526/2010 Z. z. na financovanie toho najzákladnejšieho zabezpečenia materiálno-technických podmienok pri organizovaní pietnych spomienkových akcií, na publikačnú, edičnú, dokumentačnú a archivačnú činnosť, hospodársko-správne výdavky, kde sme žiadali

čistku 174 000,00 EUR pre našu dlhoročne podvyživenú organizáciu, bola bezdôvodne znížená na 40 000,00 EUR, čo je necelých 23 % (!!!) z požadovanej sumy. Na porovnanie: nejaká neznáma organizácia na projekt „Sexistický kix“ dostane od tejto vlády 43 330,00 EUR. Neuveriteľná potupa.

Na poslednej strane, kde zvykneme uverejňovať odstrašujúce dokumenty z čias červeného teroru, tentoraz uverejňujeme list ministra vnútra, ktorým sa nám už dopredu vyhrážal. List hovorí sám za seba, je zbytočné ho akokoľvek komentovať, vrátane hrúbok. Hádám len dve poznámky: na našu zdvorilú žiadosť, aby nám teda uviedli, aké hoaxy, akú nepravdu šírieme v našom časopise, či aké demokratické princípy porušujeme, nám dodnes neodpovedali. No a ako absolútny skvost celého listu sa vyníma veta: „Vážne znepokojenie nad tým, ako sú verejnosti v časopise Svedectvo vysvetľované fakty a informácie, vyjadril aj Výbor pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie Rady vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.“ To už je len názov! Skoro na tri riadky! Možno keby ešte pridali „pre zákaz predbiehania ako diskriminácie, pre politicky korektnú abstinenciu a pre starostlivosť o zdravý chrup“, tak by to malo ešte väčšiu váhu. Ako vidíme, časy sa menia, voľakedy sa udavači aspoň skrývali, teraz sa už verejne vystatujú aj s názvami na tri riadky. Ale hlavne: kto sú tí samozvaní neznášanlivci, kto ich volil či im dal mandát, že práve oni si dovoľujú posudzovať nota bene názory politických väzňov? Kde sa berie tá bezodná bezočivosť, že práve oni by mali posudzovať to, čo politickí väzni majú zažitú až v kostiach?

Náš názov komunistov irituje

No, ale keby mali názov aj na šesť riadkov, ako vidíme, ideologicky sa ešte nedostali celkom na úroveň súčasnej neokominterny a jej predvoja na Západe, pretože tam už nielen „vysvetľovanie faktov“ je podozrivé, ale aj samotné fakty, ktoré sa im nepáčia, prehlásili za nenávisťné a teda neprípustné. Ale ako ich poznám, keď spoznajú svoje zaostávanie, ľahko ich dobehnú. No ak by to dobiehanie predsa len vzdali a chceli by sa od nenávisti a neznášanlivosti otočiť smerom k zdravému rozumu, medzi politickými väzňami budú vítaní. Naši väzni im na konkrétnych životných osudoch, priam rukolapne ukážu, na akých hlúpych heslách vzniká ozajstná intolerancia a neznášanlivosť, ktorá sa končí aj na popravných. Predpokladám, že funkcionári takýchto trojriadkových propagandistických zbytočností berú mnohonásobne vyššie platy od štátu, ako naši funkcionári, ktorí už

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja ● **Vydavateľ:** PV ZPKO, založený v roku 1990 pod názvom Konfederácia politických väzňov Slovenska [KPVS] ● **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová ● **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábek a Eva Zelenayová ● **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 ● **Telefón:** 02-5263 8156 ● **e-mail:** ustredie@pv-zpko.sk ● **webová stránka:** www.pv-zpko.sk ● **IČO:** 00679879 ● **Cena jedného výtlačku:** 1 EURO ● **Predplatné 10 EUR**/kalendárny rok ● **Predplatné pre zahraničných abonentov: 50 USD** vrátane poštovného. ● **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 ● **EV:** 3851/09 ● **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. ● **Nevyžiadané rukopisy nevraciamy** ● **ISSN:** 1338-404X ● **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

svojim postojom bránia, aby sa tu nanovo neusalašila totalita.

Zvykne sa vraviť, že nikto nie je doma prorokom. Možno to platí aj o našej organizácii, doma zaznávanej, najmä od roku 1999, keď sme si zmenili názov z KPVS na Zväz protikomunistického odboja, čo súdruhovia dodnes nestrávil. No v zahraničí sa tešíme dobrému renomé. Náš časopis si žiadajú zahraničné významné knižnice, dokonca na záver roka 2019 sme od americkej organizácie Victims of Communism dostali pozvánku na slávnostnú recepciu do Washingtonu, kde mal rečniť aj bývalý nemecký prezident Joachim Gauck. Zúčastniť sme sa nemohli z veľmi trápneho dôvodu: naša organizácia nemala ani len na letenku.

PV ZPKO je aj členom celoeurópskej organizácie politic-

kých väzňov INTERASSO. Doteraz sme na pravidelných kongresoch vo svojich referátoch a správach o činnosti mohli uviesť aspoň miernu toleranciu zo strany štátnej moci. Nezvykli sme sa sťažovať aj napriek živoreniu, veď sme vlastenci. V mnohých štátoch, napríklad v Albánsku, ale aj Moldavsku je situácia oveľa horšia. Vždy na záver kongresu sa na ich podporu zvyknú dávať vyhlásenia a adresujeme ich politikom EÚ. Tohto roku sa chystá už XXIV. kongres INTERASSO v nemeckom Erfurte. Vari netreba veľmi zdôrazňovať, že v záverečnom uznesení adresovanom orgánom EÚ sa tohto roku ocitne Slovensko s Albánskom.

Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

Ústava Slovenskej republiky Politické práva

Čl. 26

(1) Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

(2) Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povoleniu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

(3) Cenzúra sa zakazuje.

(4) Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

(5) Orgány verejnej moci majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon.

Komunizmus v novom šate

Fašizmus, nacizmus, komunizmus. Nesloboda, totalita. Na Slovensku máme samostatnú protifašistickú i protikomunistickú organizáciu. Logika vecí napríklad, že by mali robiť spoločnú protitotalitnú politiku. Ibaže medzi obidvoma jestvuje diametrálny rozdiel.

Starší si iste pamätajú prvomájové sprievody a vyzdobené tribúny. Vedľa čelných predstaviteľov strany (štátu) nikdy nechýbali protifašistickí bojovníci. Účastníci povstania tvorili výkladnú skriňu komunistickej strany. Neslýchané, hrdinovia z protifašistického odboja nekládli žiadny odpor totalitnému režimu komunistov. A ten sa im veľkoryso odovdával. Kto mal 255, požíval nielen finančné výhody, ale plynuli mu z toho aj ďalšie benefity v spoločenskom postavení. A plynú dodnes. Dlhodobu je organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov finančne podstatne zvýhodňovaná oproti našej organizácii. Len pre ilustráciu, kým SZPB schválil minister vnútra na rok 2021 dotáciu vo výške 250 tisíc eur, PV ZPKO

iba 40 tisíc eur. A treba pripomenúť, že pokiaľ v minulom režime protifašisti profitovali, protikomunisti sa stávali politickými väzňami, občanmi druhej kategórie. Tajný biskup, neskorší kardinál Ján Chryzostom Korec, počas bývalého režimu opravoval výťahy. Komunisti sa veľmi obávali vplyvu

SLOVO SVEDECTVA

Vatikánu a tak mnohých kňazov, ktorí odmietali miešanie sa štátu do cirkevných vecí, posielali do väzenia. Aj Korca, ktorý do svojej smrti bol členom našej organizácie.

Treba tiež povedať, že nie všetci, čo išli do povstania so zbraňou v ruke sa nechali „kúpiť“ komunistami. Napríklad Viliam Žingor. Jeho vnuk, Radomil Žingor, je predsedom martinskej pobočky PV ZPKO. Viliam Žingor, generálmajor in memoriam, bol veliteľom druhej československej partizánskej brigády M. R. Štefánika. Po druhej svetovej vojne bol vyznamenaný Radom SNP I. triedy a menovaný za jedného z hlavných predstaviteľov Zväzu slovenských partizánov. V roku 1945 vstúpil do

KSS a vo voľbách v roku 1946 bol zvolený do Slovenskej národnej rady. Nespokojný s politikou strany a znechutený mnohými falošnými partizánmi sa postupne sťahoval z verejného života. V roku 1947 vystúpil z KSS a rezignoval na funkciu generálneho tajomníka Zväzu slovenských partizánov. V marci 1948 bol zbavený mandátu poslanca SNR a prišiel aj o miesto správcu Štátneho majetku v Petržalke. A začala sa akcia TURIEC.

Do prípadu nasadili agentov – provokatérov z ŠtB a vojenského obranného spravodajstva. Operácia TURIEC zameraná na likvidáciu údajnej protištátnej skupiny na čele s V. Žingorom sa začala 23. novembra 1949. Žingora zatkli 27. novembra, obvinili z rozvratnej protištátnej činnosti a 18. decembra 1950 v Bratislave popravili. Viliam Žingor sa postavil fašistom i komunistom. Povedali by sme, demokrat.

A čo dnešná vláda? Zdá sa, že praktiky komunistov jej vôbec nie sú cudzie.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

V Doľanoch zaznelo:

Vybudovali sme štát, ale nie slobodu

V Doľanoch počas sv. omše. ● A pred požehnaním sochy.

Foto Eva Zelenayová

Rukou vraha z radov sociálnych demokratov skončil na následky smrteľného zranenia Štefan Mikuš pri osobnej obrane Otca slovenského národa Andreja Hlinku. Táto tragická udalosť sa odohrala 28. marca 1921 v Trnave pri príležitosti ustanovujúceho snemu Kresťanského roľníckeho združenia. Tento hrdinský čin ocenilo mesto Trnava po vyše dvadsiatich rokoch v čase prvej Slovenskej republiky odhalením sochy *Sedliak Štefan Mikuš* na znak úcty k jeho obeti. Pamätník inštalovali v roku 1944 na Univerzitnom námestí v Trnave. No tento pamätník krátko po druhej svetovej vojne ďalší socialisti strhli a zničili.

Na sté výročie od tejto tragickkej udalosti sa rozhodol Jozef Mikuš obnoviť sochu Štefana Mikuša, brata jeho starého otca. So smútkom konštatuje, že dnešní čelní predstavitelia mesta nie

Stretli sa Ján Litecký Šveda (zľava), Jozef Mikuš a Jozef Šimonič.

Foto Eva Zelenayová

sú schopní dôslednej apolitickej reflexie a nesúhlasili, aby sa znova inštalovala replika sochy *Sedliaka Štefana Mikuša* v Trnave. Jozef Mikuš dal vyhotoviť sochu z mramoru a podstavec z tatranskej žuly. K jej odhaleniu došlo kvôli pandémie oneskorene, 5. júna t.r. na súkromnom pozemku pred rodinnou firmou JM vinárstvo v Doľanoch v okrese Pezinok.

Na slávnosti sa zúčastnilo okolo dvesto pozvaných hostí. Začala sa sv. omšou, ktorú celebroval dp. Peter Šimko, generálny vikár Trnavskej arcidieciezy. Spolu s ním koncebrovali dp. plk. Ignác Juruš, P. Marcel Mecko SJ a dp. Ján Košiar, duchovný PV ZPKO.

Slávnostný akt odhalenia repliky sochy *Sedliak Štefan Mikuš* vykonal Jozef Mikuš. V príhovore sa zmienil o ťažkostiach sprevádzaných úsilie o opätovnú inštaláciu sochy a priblížil jej technické riešenie. Tiež konštatoval, že sme síce vybudovali štát, ale nie slobodu. Sochu požehnal dp. Peter Šimko. Ďalej sa k účastníkom prihovarili historik Martin Lacko (jeho príhovor uverejňujeme na str. 8) a profesorka Emília Hrabovec. Uviedla niekoľko mien mladých mužov popravených kvôli túžbe mať svoj štát.

(zl)

Znevažujú pamiatku politických väzňov

Jozef M. Rydlo, člen redakčnej rady Svedectva, reaguje na list ministra vnútra Romana Mikulca, ktorý uverejňujeme na 16. strane. List adresuje predsedovi PV ZPKO.

Ctený pán predseda,

som konšternovaný, že si vysokopostavený ministerský činník nášho štátu dovoľí napísať, podpísať a poslať list s takýmto obsahom. Veď takéto konanie je v elementárnom rozpore nielen s dobrými mravmi, ale aj s ústavným poriadkom slovenského štátu!

Ako člen redakčnej rady časopisu Svedectvo považujem tento tón za nesmierne urážlivý a čo najrozhodnejšie sa ohradujem voči ničím nepodloženým tvrdeniam v „oznámení“, ktoré považujem za nehoráznú úradnícku svojvoľu, zastrašovanie, ba zneužívanie práva hodné akéhokolvek totalitného režimu, preto-

že nie som si vedomý, žeby tlačový orgán PV ZPKO Svedectvo porušoval platné zákony SR. Ak to niekto bezostyšne tvrdí, nech to podloží konkrétnymi faktmi a dokáže svoje hanebné tvrdenia pred súdom.

Považujem za trestuhodné a nebezpečné tolerovať takéto počínanie v demokratickom štáte a žiadam Vás, aby ste si kategoricky vyprosili takéto bezprecedentné počínanie znevažujúce pamiatku tisícov politických väzňov.

Naši členovia nebojovali proti prízraku červenej totality, roky nehnili v komunistických žalároch či končili na popravných alebo boli nútení zutekať do emigrácie len preto, aby nejaký svojhlavý byrokrat zneužíval svoje postavenie a vtisňoval Slovensko opäť do spárov nového totalitného režimu šliapajúceho po základných právach a slobodách človeka.

Vtedy pred sto rokmi

Ak hovoríme o Štefanovi Mikušovi a Andrejovi Hlinkovi, vraciame sa k udalostiam pred sto rokov. Vtedy prebiehal politický - a ideový - zápas o smerovanie, o charakter našej krajiny i národa. Zápas sa odohrával medzi tromi hlavnými prúdmi: čechoslovákmi, autonomistami (SLS, SNS) a marxistami (sociálni demokrati i rodiaci sa komunistická strana).

Čechoslovákom išlo o to, aby sa Slováci vliali do českého národa a tak sa naveky upevnili Československo; marxistom išlo o červené, marxistické, ak chcete, komunistické Slovensko. Autonomistom, na čele s Hlinkom išlo o to, aby Slovensko ostalo kresťanské, slovenské a svojbytné; teda, aby si rozhodovalo samo o sebe, v duchu hesla „Slovensko Slovákom“. Autonomistov pokladali za svojich protivníkov vládne strany i marxisti. Nebolo televízie, rozhlasu, internetu, ani billboardov. Rozhodujúce boli verejné podujatia, mítingy. Tam prebiehala polemika, tam sa zbierali - alebo strácali - politické body. Počas ČSR boli politické mítingy legálne, no neboli slobodné. Stávali sa totiž terčom výtržností, ba aj krvavých útokov na stúpencov SLS, hlinkovcov. Neraz len s tichým prizeraním, či dokonca škodoradostou štátnej moci, úradov či ozbrojených zložiek, ktoré boli plne v rukách Čechov. O pomeroch v masarykovskej ČSR napokon najlepšie hovorí dvojitý právny meter: ak človek kritizoval Čechov, hrozil mu súd. Urážku Slovákov však trestný zákonník vôbec neriešil.

K ostrému sporu došlo aj na prvom valnom zhromaždení Kresťanského roľníckeho združenia v Trnave na veľkonočný pondelok 28. marca 1921. Nebolo to politické, skôr stavovské združenie, no väčšinu jeho členov tvorili stúpenci Andreja Hlinku. Keď agresívni marxisti (socialisti) zaútočili polenami a tehľami na rečnícku tribúnu, mieriac na hlavného rečníka Hlinku, Štefan Mikuš sa im neváhal postaviť do cesty, čo ho stálo zranenie s následkom smrti.

Ak hovoríme o Štefanovi Mikušovi a Andrejovi Hlinkovi, hovoríme nielen o roku 1921, ale aj o dnešku. Ak totiž v čase hospodárskej krízy, prebiehal zápas o hodnoty, tak podobný zápas je tu aj dnes. Práve dnes sme totiž svedkami neuveriteľne surových, rafinovaných útokov na kresťanstvo, Cirkev, na národ. Globalistické médiá vštepujú už malým deťom názor, že len cudzie je dobré, správne, moderné. To, čo je naše, slovenské, vrátane tradícií, hodnôt, treba odmietnuť v mene čoho? V mene vybudovania nového, globálneho sveta (tzv. otvorenej spoločnosti) bez hraníc, no s jedným riadiacim centrom. Na to však treba rozboriť starý svet. Asi tak, ako sa spieva v Internacionále: „Rozboríme sveta starý základ.“ Dôležitou súčasťou zrútenia starého a budovania toho nového sveta je aj propagácia a zavádzanie tzv. moderných práv, prechádzajúca do absurdnosti. Slepky nemajú byť v kliečkach, psy nesmú byť na reťazi. Človek však musí

Martin Lacko o dobe pred sto rokmi.

Foto Eva Zelenayová

byť zamknutý v tzv. lockdownoch, tyranizovaný ponižujúcim, antihumánnym testovaním. Nemôže cestovať z okresu do okresu (toto bolo už v bolševickom ZSSR za Stalina). Zdraví ľudia musia byť väzňami v karanténach a otrokmi pseudohygienických opatrení.

Kto dnes vie, že tzv. sanitárna diktatúra je výmyslom neomarxistických filozofov zo 60. rokov? Kostoly zatvorené - prvýkrát za dvojtisícročnej dejiny Cirkvi. Práva stúpencov sexuálnych úchyliet sú však nedotknuteľné. Ba tzv. vyspelá Európa, ktorá má byť našim vzorom, zavádza právo na užívanie drog aj právo na riadenú smrť. **Zviera sa humanizuje, človek animalizuje.** Zvrátená agenda neomarxistov začína práve dnes ovládať aj Slovensko. Zakázané je presadzovať práva, ktoré dal človeku samotný Boh: právo na život od počatia či práva národa. Rieši sa uhlíková stopa, no fakt, že sa ničia tisíce hektárov úrodnej pôdy, nášho národného dedičstva, sa nespomenie. Zakázané je hovoriť, ba už aj počuť pravdu. Na to máme paragrafy o tzv. extrémizme.

Žiaľ, na rozdiel od roku 1921 v tejto ťažkej dobe Slováci už nemajú politických vodcov typu Andreja Hlinku či Jozefa Tisu, ani odvážnych biskupov typu Jána Vojtašáka, ktorí by sa nebáli zastáť práv národa, Cirkvi, ľudí, ísť do sporu so štátom, s mocou, za cenu svojej funkcie, povesti, zdravia, ba i života. Bez obetí však niet víťazstva...

Ak hovoríme o Štefanovi Mikušovi a Andrejovi Hlinkovi, hovoríme nielen o roku 1921 a o dnešku, ale hovoríme aj o budúcnosti. Hovoríme o udržiavaní svojho mladého a pre svet nesamozrejmeho štátu, ktorý je pod najväčším tlakom globalistov. Hovoríme aj o prežití národa, o udržiavaní jeho dôstojnej existencie.

Štefan Mikuš pred sto rokmi, ale s ním aj mnohí ďalší ukázali, že keď ide o obranu svojich hodnôt, tradícií,

neváhali dať do stávky aj vlastný život. Jeho smrť nebola márna. Upevnila puto Mikušovskej rodiny s Andrejom Hlinkom, čoho plodom bola aj ďalšia cesta Rudolfa Mikuša, ktorý sa stal prvým provinciálom jezuitskej rehole na Slovensku a jednou z najväčších osobností slovenských jezuitov vôbec. Najmä však Štefan Mikuš ukázal vzor súčasníkom i následovníkom.

Spisovateľ a redaktor Ján Priehradník, ktorý za svoju kultúrnu činnosť v prvej SR dostal od komunistov deväť rokov, ešte v roku 1944 napísal: „**Každý národ pátra po stopách svojej tradície, dopĺňa ju novými a novými poznatkami a pravdami, lebo tradícia je tou nevysychajúcou miazgou, ktorá z útrobov dejín vyteká v podobe krištáľového prameňa a napája národ večným životom. Bez tradície, podmieňujúcej dejinný tok všetkého čo jestvuje, nedožil sa dlhšej histórie ani jeden národ.**“

Vedeli to už Židia. Od zborovania svojho chrámu Rimani a rozprášaním po svete sa ďalších dvetisíc rokov udržali vďaka dvom prvkom: viere a pamäti.

Vedeli to aj elity prvej SR, keď takýmto národným martýrom stavali aj sochy. Tá Mikušova vznikla najmä z iniciatívy Mons. Alexeja Izakoviča, rodáka z neďalekej Borovej, ktorý pôsobil v Trnave (a neskôr sám zažil kruté mučenie zo strany ŠtB i štvorročné väznenie). Socha stála len krátko, poldruha roka, pretože ju zmietla ľudská a politická nenávisť jeho vrahov.

Človek neustále uvažuje o tom, ako uchovať pamäť, ako ju zabezpečiť pre budúcnosť. Jeden zo slovenských exulantov, Štefan Janovjak, vydal minulý rok veľkú knihu o histórii svojej rodiny, svojho rodu, v rámci slovenských dejín. Nielen to, knihu prekladá aj do niektorých svetových jazykov, aby jej rozumelo aj potomstvo roztrúsené v cudzine. Po dokončení sa vyslovil: „Mať auto, akokoľvek luxusné a drahé, to je dnes nič. Mať však knihu - to je niečo. To je výnimočné. Koľko ľudí môže povedať, že má knihu?“

Iste nie je mnoho tých, ktorí vydali nejakú knihu. Ešte menej je však tých, ktorí dali zhotoviť sochu. Jedným z nich je pán Jozef Mikuš. Prasynovec martýra Štefana Mikuša, prvé dieťa prvej SR, no najmä iniciátor a sponzor celej akcie.

Socha, ktorú dnes odhalujeme, je teda nielen spomienkou na jej originál z roku 1944, ale najmä veľkou investíciou do budúcnosti. Je venovaná nielen Štefanovi Mikušovi, Hlinkovmu záchrancovi, ale predovšetkým našim deťom, potomkom. Je to svetlo do budúcnosti. Všetkým našim ľuďom, ktorí na nej budú vidieť, že aj spomedzi jednoduchých ľudí, dedičanov, bez titulov, majetkov, môžu vyrásť veľké osobnosti a veľké vzory.

Pánovi Jozefovi Mikušovi za to patrí vďaka.

Prihovor historika Martina Lacka na odhalovaní sochy martýra Štefana Mikuša

Nezabúdame...

Členovia výboru regionálnej pobočky PV ZPKO v Trnave sa stretli 9. júna vo svojej kancelárii a potom sa vybrali do neďalekých Bohdanovciach nad Trnavou. Pri pamätníku politickým väzňom a obetiam násilnej kolektivizácie položili veniec a s pietou si pripomenuli roky nástupu neslobody.

Pamätník bol ako memento pre ďalšie generácie odhalený 10. mája 2014. Dala ho vyhotoviť a aj ho financovala pani Mária Branišová, členka PV ZPKO. Touto cestou ju pozdravujeme a ďakujeme jej. Členovia výboru sa pri pamätníku stretávajú každý rok. Iba v roku 2020 osirel a to zo známych dôvodov – koronavírusu. Napriek tomu, že kolektivizácia postihla celé slovenské roľníctvo, pamätník jej obetiam je na Slovensku ojedinelý.

Na snímke zľava **Beáta Ďureková, Jana Masařová** a **Eva Hluchová**, členky výboru regionálnej pobočky PV ZPK v Trnave.
Eva Hluchová

● Pri pamätníku v Bohdanovciach nad Trnavou

Prázdnopo Tonkovi Malackom

Na cintoríne v Šenkviaciach, pri čerstvom hrobe bývalého dlhoročného podpredsedu PV ZPKO Antona Malackého, spomínali členovia výboru regionálnej pobočky PV ZPKO v Pezinku. Zľava **Eva Hermanová, Emília Malacká, Ida Nayová** a **Jozef Herman**. (jh)

V Kežmarku bez fanfár

V Kežmarku, na starom historickom cintoríne, sa 8. júna tohto roku konala symbolická pietna spomienka pri Pamätníku usmrtených na hraniciach v rokoch 1948-1989. Z dôvodu diskriminačného zníženia dotácie na činnosť združenia sa pietna spomienka konala len za účasti rodinných príslušníkov Ondreja Brejku a niekoľkých členov Svetového združenia bývalých politických väzňov. Chýbala najmä mládež z kežmarských škôl.

Pamätník bol odhalený v roku 2004 a je venovaný vyše 400 obetiam. Pri tomto pamätníku sú pochované aj dve obeť, ktoré boli po exhumácii z Rakúska prevezené na Slovensko - Ondrej Brejka a Milan Dlubač. Obaja boli usmrtení 7. júla 1980. Predseda SZBPV František Bednár: „Po predložení žiadosti otca Ondreja Brejku som sa ešte ako člen Konfederácie politických väzňov Slovenska 12 rokov márne snažil, aby sa splnilo jeho prianie previesť telesné pozostatky syna spolu s jeho druhom z Rakúska na Slovensko, kde by boli dôstojne a po kresťansky pochované. Pre nezájem

oslovených sa nám to podarilo až po založení pobočky Svetového združenia bývalých československých politických väzňov na Slovensku.“

Na snímke zľava: **Elena Bačkorová**, členka predsedníctva SZBPV, **Jana Švarcová-Brejková**, sestra usmrteného **Ondreja Brejku**, **Vladimír Brejka**, brat usmrteného, **Peter Klyučkovič**, člen KPVS a **František Bednár**, predseda SZBPV. (red)

Dodatočná rozlúčka

S nedávno zosnulým **Ing. Jozefom Dudášom** sa 3. mája t. r. na cintoríne v Závadke nad Hronom rozlúčili členky regionálnej organizácie PV ZPKO v Banskej Bystrici. Keďže kvôli pandemickým opatreniam ich účasť na pohrebe nebola možná, využili prvú príležitosť po uvoľnení opatrení a vycestovali k hrobu svojho dlhoročného a aktívneho člena. Predsedníčka organizácie **Helena Halková** vyjadrila Jožkovi nad hrobom vďaku za prácu a ocenila jeho nezištné priateľstvo. Hrob ozdobili kyticou kvetov, zapálili zosnulému sviečky a pomodlili sa za neho. Rozlúčky sa zúčastnili **Helena Halková, Anna Benčatová, Anna Fiľová, Mária Patinová** a **Magdaléna Meľošová**. (hh)

Odznelo v homílii dp. Jána Košiara pri príležitosti prvého výročia úmrtia Antona Semeša

Osud poznačený krutou dobou

Semešovci mali a majú štyroch synov: Bystríka, Marka, Radoslava a Gabriela. Napriek tomu, že Tonko, môj vzácny priateľ, nemohol u saleziánov riadne slúžiť, nikdy neprestal hľadať cesty, ako sa aktívne zapojiť do budovania Cirkvi. Po Barbarskej noci v roku 1950 to bola podzemná cirkev. Ilegálna a tajná, lebo boli časy, keď nebola vždy sloboda, keď sa nedalo slobodne praktizovať náboženstvo, pretože bolo považované za nepriateľa štátu.

Dnes sme v situácii, keď na základe pseudo-zdravotníckych odborníkov sa určité skupiny ľudí znovu snažia postaviť Cirkev do svetla nepriateľa spoločnosti. Všetko je im dnes dobré a užitočné na to, aby dosiahli svoj cieľ – vyhnat veriacich zo svätej omše. Tvrdia, že virtualita v televízii či na youtube musí stačiť. Žijeme v čase covidovej diktatúry.

Životné osudy Antona Semeša boli výrazne poznačené krutou dobou. Bolo to obdobie, keď každý pred novembrom '89 bol vystavený náročným skúškam, kde sa tvrdo preverovala sila charakterov. Je len málo jednotlivcov, ktorí zložili maturitu s takými skvelými výsledkami ako náš brat a priateľ, Tono Semeš.

Narodil sa v Ložine na Zemplíne 30. januára 1930. Po ľudovej škole doma študoval na Gymnáziu v Michalovciach a býval u saleziánov. Tam si ho získal Don Bosco a preto sa rozhodol vstúpiť k nim. Tu sa začína prejavovať jeho túžba po kňazskom a aj po rehoľnom povolání. Oslovil ho duchovno-pastoračný štýl saleziánskej rehole. Z piatej triedy gymnázia v Michalovciach prešiel v roku 1946 do Hodov pri Galante; je to čas jeho rehoľnej saleziánskej formácie.

Chcel študovať v Turíne

Nádejnú Tonkovu cestu ku kňazstvu násilne prerušila Barbarská noc v apríli 1950, keď komunistický režim zatvoril kláštory mužských rehoľí. Rehoľníci boli deportovaní do tzv. koncentračných kláštorov a študenti do prevýchovných pracovných táborov. Tonko mal dva mesiace pred maturitou, ale už mal 18 rokov, a preto bol internovaný v Podolínci. Ako vojak bol povolaný do PTP (pracovno-technické prápory) pri Libave na Morave a v Plzni. Po dohode s rehoľníkmi predstavenými z PTP ušiel a tým sa stal vojenským zbehom. Chcel sa tajne dostať do zahraničia, doštudovať a stať sa kňazom. Skrýval sa aj tu v Dehticiach a v Kátlovciach.

Saleziánski rehoľníci predstavení najmä Don Ernest Macák podporovali snahu mladých nádejných saleziánov a podarilo sa im organizovať skupinové úteky do Rakúska pod vedením takých odvážnych chlapov ako bol bl. Titus Zeman a František Reves. Spolu s ostatnými saleziánmi sa aj náš Tonko chcel dostať na štúdiá do Turína. Bol v tretej skupine, ktorá sa v noci zo 8. na 9. apríla 1951 pokúšala cez Moravu dostať do Rakúska, žiaľ neúspešne. Hladina Moravy bola vtedy veľmi vysoká, preto sa vrátili. No v pondelok ráno 9. apríla 1951 sa rozbehla veľká policajná akcia. Skupiny pohraničnej stráže robili prehliadky v do-

moch, na povalách i stodolách. Pochytali všetkých, ktorých našli.

Anton Semeš bol v procese Titus Zeman a spol. odsúdený na 14-ročný pobyt do uránových baní v Jáchymove. Bol označený ako vatikánsky a americký agent. V jeho spise stálo: „Menovaný po Vianociach ušiel z dovolenky k Američanom, vyškolil sa za agenta a ovešaný samopalmi, guľometmi a granátmi vrátil sa s cieľom rozbíjania republiky.“

Kňazom bez pastorácie

Po prepustení z väzenia pracoval ako drevorubač na lesnej správe v Liberci. Odtiaľ sa mu neskôr podarilo dostať do firmy Matador v Bratislave. Tam dokončil aj svoje stredoškolské štúdium a urobil si maturitu. Po šiestich rokoch väzenia v Leopoldove, Ilave, Jáchymove a Příbrami sa Anton Semeš vrátil domov. Mal 26 rokov. Nasledujúci rok sa oženil a ostal žiť v Bratislave. Zapojil sa do podzemnej cirkvi na čele ktorej bol tajný biskup Ján Chryzostom Korec. Začal tlačiť zakázané náboženské knižky. Áno – rozbehol veľké podzemné vydavateľstvo, kde pisárky písali na blany, rotačka v pivnici chrlila strany a celá rodina skladala knihy. On ich potom viazal a širil. V tejto oblasti bol Tonko odvážny a schopný podnikateľ. Jeho zásluhou sa do rúk čitateľov dostávali nielen informácie o živote Cirkvi vo svete, ale aj moderná náboženská literatúra.

Jeho túžba stať sa kňazom nikdy nevyhasla a splnila sa v roku 1975 vďaka stretnutiam a rozhovorom s priateľom a teológom Jánom Krajňákom, ktorý mal podobný životný príbeh. S jeho podporou a povzbudením Anton Semeš tajne absolvoval teologické štúdium a biskup tajnej Cirkvi, bazilián Nikodém Mikuláš Krett OSBM, ho vysvätil za kňaza Katolíckej cirkvi východného obradu.

Po páde totality prišla z Vatikánu výzva, aby tajne vysvätení kňazi absolvovali vysviacku ešte raz, podmienenčne, sub conditione. V tom čase bol už Anton Semeš dôchodca, výzvu neprijal a preto nebol zaradený do pastorácie. O celej situácii vedel vtedy najvyšší predstaviteľ podzemných cirkvených štruktúr biskup, neskôr kardinál, Ján Chryzostom Korec. Totiž aj kňazstvo Antona Semeša išlo v línii Korcovej apoštolskej postupnosti.

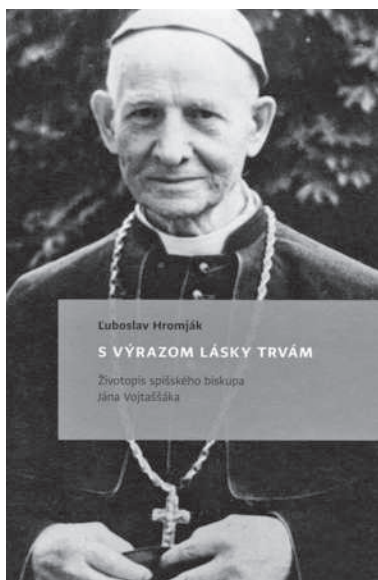
Nemôžeme nespomenúť Tonkov trvalý záujem o históriu. Vlastným úsilím sa vypracoval na vynikajúceho odborníka v oblasti najstarších dejín kresťanstva na Slovensku, predcyriło-metodského obdobia. Jeho kniha *Nie sme tu odvčera* vyšla v dvoch vydaniach.

Po páde komunizmu sa s plnou energiou venoval budovaniu Gréckokatolíckej cirkvi teraz už v podmienkach slobodnej činnosti a rozvoja. Má nedocenený podiel na vybudovaní bohatej knižnice (vyše 13 000 zväzkov) pri Gréckokatolíckej teologickej fakulte v Prešove. Bol ochotným poradcom a pomocníkom mladým bohoslovcem.

Mravne padlí kňazi útočia na Vojtaššáka

Vlani 3. júna uplynulo sedemdesiat rokov od zaistenia spišského biskupa Jána Vojtaššáka Štátnou bezpečnosťou. Otázkou je, čo spôsobilo, že mu hlavnoprúdové médiá práve tohto roku venovali toľkú pozornosť. Nejde o jubileum, teda o čo? Bývalý katolícky kňaz Miroslav Kocúr, spoluzakladateľ strany Progresívne Slovensko, publikoval 14. mája t.r. na stránkach Denníka N článok o Vojtaššákovi pod názvom *Jána Vojtaššáka chcú predsa len blahorečiť*. O týždeň neskôr vyšiel na stránkach tohto denníka článok tiež od bývalého katolíckeho kňaza Mariána Balázsa pod názvom *Šovinista, arizátor a spoluvorca ľudáckeho režimu má byť blahorečený? To naozaj? Vari sa ani netreba viac zmieňovať o obsahu článku, samotný názov hovorí o tom, aký kategorický postoj k Vojtaššákovi prechováva Balázs. V minulosti bol členom františkán-*

skeho rádu a publikoval pod menom Ján Krstiteľ Balázs. Pamätáme si ho ako predsedu Zboru poradcov predsedníčky vlády SR Ivety Radičovej a sama sa pochválila, že bol jej osobným spovedníkom. Kocúr i Balázs odišli z Cirkvi, neunesli bremeno sľuby. Nie sú jediní, čo dali zbohom tvrdému kňazskému povolaniu a vrhli sa v ústrety svetskej kariére. Majú však morálne právo súdiť takú mravnú autoritu, akou biskup Ján Vojtaššák bezosporu bol?

Odolal komunistom, zostal verný Cirkvi

Trochu prekvapuje reakcia Katolíckych novín na publikované články, lebo sa uchýľuje iba k uverejneniu stanoviska administrátora Spišskej diecézy Jána Kuboša a postulátora procesu blahorečenia Petra Jurčagu: „Život Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka je potrebné vnímať v jeho celistvosti a smerovaní k svätosti so všetkými kladmi i nedostatkami.“ Ďalej sa v stanovisku uvádza, že vytrhnúť istý úsek života nevedie k pravdivému obrazu tejto osobnosti a pripomínajú, že „Ján Vojtaššák bol v roku 1990 rehabilitovaný a jeho meno sa očistilo od všetkých nepravdivých obvinení.“

Obsiahlu monografiu spišského biskupa Jána Vojtaššáka pod názvom *S výrazom lásky trvám* vydal v roku 2015 cirkevný historik Luboslav Hromják. V úvode knihy nitriansky biskup Viliam Judák o Vojtaššákovi uvádza: „Od jeho narodenia 14. novembra 1877 do posledného výdychu 4. augusta 1965 uplynulo takmer 88 rokov, naplnených jednak láskou k Bohu i k ľuďom, ale poznačených aj nespravodlivosťou, ľudskou zlobou, ktorá ho mala za „zločinca a protiľudového biskupa“. Kto však len trocha hľadá pravdu, nemôže pochybovať o jeho vrcholnej láske, svätom živote a mučeníctve.“ Veľmi dôležitá je pasáž, v ktorej tvrdí, že „biskup Ján Vojtaššák, stál pred voľbou: ostať verným Bohu alebo poslúžiť komunistickému režimu. Ak by neodolal ponuke pohodlného života zo

strany komunistov, nemusel ísť vôbec do väzenia. J. Vojtaššák ponuku poslúžiť komunistom svojou autoritou skutočne mal, ale odmietol ju. Volil vernosť Cirkvi, pápežovi a pritom tušil, čo ho za to čaká. Toto presvedčenie o mučeníctve biskupa J. Vojtaššáka je u mnohých, ktorí ho poznali. Svedčia o tom aj mnohé historické dokumenty.“

Fried nesplácal pôžičku za kúpele

Archivár Ivan Chalupecký publikáciou *Biskup Ján Vojtaššák* z roku 2009 tiež prispel k pravdivému obrazu spišského biskupa. Značnú časť diela venuje Chalupecký knihe autorov Ján Hlavinka, Ivan Kamenec: *Spory o biskupa Vojtaššáka*. Dôvodom napísania podľa autora „bola pravdepodobne skutočnosť, že v Ústave pamäti národa sa v tom čase dokončilo spracovanie arizačného procesu a publikovanie arizátorov, medzi ktorými sa vyskytuje aj Spišské biskupstvo“. Chalupecký sa pozastavuje nad tým, čo viedlo autorov k veľmi emotívnemu a sugestívnemu rozsudku: „Fakt, že biskupstvom arizované kúpele boli v zlom technickom stave a neboli rentabilné, nič nemení na skutočnosti, že boli predmetom arizácie teda rasovo motivovanej majetkovej perzekúcie zo strany ľudáckeho režimu, namierenej proti konkrétnej osobe. Kúpele totiž neboli arizované preto, že boli v zlom stave, ale preto, že patrili Ladislavovi Friedovi, ktorý bol židovského pôvodu.“ Načo boli biskupstvu kúpele? Na bývanie i oddych pre bohoslovcov, študentov, profesorov i starých kňazov. Keď kúpele zostali opustené, biskupstvo ich chcelo riadne kúpiť. Keďže v tom čase boli kúpele vyhlásené za židovský majetok, nebolo ich možné získať iným právnym spôsobom ako arizáciou.

Chalupecký dokazuje, že „v Štátnom archíve v Levoči je žaloba Spišskej úverovej banky proti Ladislavovi Friedovi o splatenie dlhu, ktorý voči nej mal“. Ďalej Chalupecký veľmi podrobne opisuje udalosti okolo Baldovských kúpeľov. Z nich vyplýva, že Fried si na kúpele zobral pôžičku, ibaže odišiel do Palestíny a kúpele prešli pod nútenú správu. Po vojne sa o majetok prihlásil tak, ako iní vlastníci židovského pôvodu. Napríklad spolumajiteľ bratislavského Manderláku, za ktorého úver splatil štát, za Frieda Spišské biskupstvo.

Chalupecký „pre lepšie poznanie vnútra“ Vojtaššáka cituje zo spomienok ThDr. Michala Mrkvu, ktorý bol niekoľko rokov profesorom na Vysoké škole bohosloveckej v Spišskej Kapitule „v dôsledku čoho Vojtaššáka dobre poznal“. Podľa Mrkvu bol Vojtaššák „ohromne skromný človek... bol aj dosť tvrdohlavý... bol tuhým vlastencom“. No to neznamená, že bol šovinistom, ako tvrdí Balázs. Že sa zastával slovenských kňazov na Poľskom zabratom slovenskom území bola jeho povinnosť, ako ich bývalého biskupa.

Z akých prameňov čerpali bývalí kňazi, keď z Vojtaššáka urobili kreatúru, takmer ako spisovateľ Ladislav Mňačko, ktorého spomína Mrkva: „A z toho puritána naše súdnictvo v roku r. 1951 urobilo veľkého požívачníka a našiel sa aj spisovateľ (Mňačko), ktorý z neho urobil nemravníka.“ No to bolo v päťdesiatych rokoch minulého storočia!

Napriek útoku mravne padlých kňazov voči biskupovi Vojtaššákovi, jeho „proces blahorečenia pokračuje rímskou fázou“, dodáva Spišské biskupstvo.

Eva Zelenayová

Trianon – zmena stratégie?

V každom čase ide vždy aj o budúcnosť. Aj o budúcnosť Slovenska. Začiatkom júna už po stoprvý raz plakali na juhu - u susedov, ale aj v našich juhoslovenských „komunitách“ nad mliekom, ktoré sa rozlialo v Trianone 4. júna 1920. Vtedy a tam sa rozhodlo o našich južných hraniciach. Dá sa to povedať aj tak, že Martinská deklarácia z 30. októbra 1918 by bola „zdrapom papiera“, nebyť Trianonu. Napriek tomu my si to ani nepripomínáme (4. jún nie je u nás pamätným dňom), no naši južní susedia nezabúdajú a ustavične vysielajú signály, že im to jedno nie je. Akurát že spôsob úsilia o „navrátenie“ Felvidéku sa zmenil.

Vlani, pri stom výročí Trianonu, maďarský premiér Viktor Orbán predniesol svoju reč 6. júna 2020 priamo na slovensko-maďarskej hranici pri Slovenskom Novom Meste. Už len z tohto faktu sa dá záujem Maďarska jednoznačne čítať. Ak na jednej strane - všetka česť, ako sa Orbán stará o všetkých Maďarov a dokonca je akýmsi „Psohlavcom“ brániacim južné hranice strednej Európy, z jeho sofistikovaného plánu na obnovu „Veľkého Maďarska“ trčí rafinovanosť, chuť panovať nad inými a nechť prispôbiť sa. Veď už aj taká maličkosť: zatiaľ čo celý svet hovorí hre s pukom na ľade „hokej“, v našej hokejovej lige hrá maďarské mužstvo „jégkorong“ (studený kotúč?).

Karanténa po Trianone sa vraj skončila

Pred rokom Orbán doslova povedal aj toto: „Čo patrí spolu, to sa spojí, rovnako je pravdou, že čo nepatrí spolu, to sa aj rozpadne. Maďari podobne ako ľudské srdce sa raz stiahnu, inokedy sa rozťahnu. Strážme Karpatskú kotlinu dôstojne, pretože to je aj našim poslaním. Naša fajta je neoblomná, húževnatá a bystrá, preto nielen sme to zvládli, ale dnes znova vyhrávame. Maďari si už nikdy nemôžu dovoliť luxus slabosti. Nám vždy môže patriť iba to, čo dokážeme aj ochrániť. Preto pre nás každý zápas trvá až dovery, pokiaľ ho nevyhráme. Nasledujúce desaťročie nebude o úbytku a stratách, ale o rozmachu a budovaní krajiny. Svet je v pohybe, pružiny našej Európskej únie vŕzgajú a teraz očakáva, že sa zachráni pomocou salto mortale. Zrodí sa nový poriadok. Pochopme hĺbky zmien uplynulých desať rokov, v ktorých sme našim susedom dokázali, že keď životná sila častí maďarského národa sa spočíta, to nie je výhodné iba pre nás, ale aj pre nich. Nezľaknime sa toho, čo vidíme: my sme tí, na ktorých sme čakali. Áno, my sme tí, ktorí otčia osud Maďarska. Môžeme dúfať, že naša generácia, štvrtá generácia od Trianonu ešte naplní svoje poslanie a Maďarsko privedie až k bránam víťazstva. Ale rozhodujúcu bitku musí vybojovať generácia po nás, piata generácia po Trianone. Čakajú na vás veľké časy. Pripravujte sa, každý deň sa pripravujte. Maďarsko predovšetkým, Pán Boh nad nami. Maďarsko do toho, Maďari do toho! Začal sa návrat Maďarov do ich vlasti. V porovnaní so Západnou Európou

sme ostrovom pokoja a bezpečnosti. Aby tomu bolo tak aj naďalej, rýchlo napreduje aj budovanie novej maďarskej armády. Sila kráča spolu so zodpovednosťou, a my si uvedomujeme bremeno našej zodpovednosti. Sto rokov trvajúca karanténa po Trianone sa skončila.“

Máme silu sami si vládnuť?

Všimli ste si? „Budovanie novej maďarskej armády“, „sto rokov trvajúca karanténa sa skončila“ a že „rozhodujúcu bitku musí vybojovať generácia po nás, piata generácia“?

Keďže slovenské oficiálne inštitúcie nič, pokúsil som sa vtedy odpovedať ako slovenský občan, prededávnom predseda Matice slovenskej: Ak dá Boh, budeme žiť naďalej vedľa seba, a len Ten pozná formy našej budúcej spolupráce. Ak však vidíte odkaz sv. Štefana v tom, že Karpatskú kotlinu chcete urobiť „veľkou spoločne s národmi, s ktorými v nej spolunažívame“, musíte pamätať aj na jeho „mandát“, ktorý odovzdal svojmu synovi Imrichovi: „Kráľovstvo jedného jazyka a jediného mravu je slabé a krehké. Keby si sa usiloval rozboriť to, čo som ja vybudoval, kráľovstvo iste utrpí veľkú škodu“. Vyhlásili ste: „Maďari, sme významný národ, budujúci kultúru a schopný vytvárať štát.“ Dokážete však vytvárať štát, v ktorom môžu pokojne žiť národnostné menšiny, či dokonca iné národy? Štatistiky a napokon i Trianon hovoria, že nie. Pokiaľ to nedokážete pochopiť, úprimne sa obávam, že sa ani len nepriblížime k časom, keď naše výhry boli spoločnými, aj vašimi výhrami a prehry rovnako. Dokáže sa váš národ, ale aj vy sám, pridržať múdrych myšlienok, ktoré ste prezentovali o jednotlivcovi, ale ktoré platia aj o národe? „Zapamätaj si, že každý národ je rovný s iným, a nič iné ho nepozdvihne, jedine pokora, a nič iné ho neuvrhne, jedine pýcha a nenávisť.“ Lebo „pred spravodlivosťou dejín neuniknú ani tí najväčší“ – aj toto je váš citát.

Možno sme natoľko umŕtvení takzvanou pandémiou, že si ani nevnímame, aké plány sa kujú navôkol. Globalizácia neobchádza ani Slovensko a nadobúda podobu, ktorá vyvoláva otázky typu, či ešte máme silu spravovať päťmiliónový národ sami?

Marián Tkáč

Dnešná moc sa neveľmi líši od komunistickej

Pokračovanie z 1. strany

Nepochybujem o kvalite našej žiadosti a dôvodoch, preto si osobne cez infozákon vyžiadam od rezortu presnú metodiku udeľovania dotácií, výpočtu, kritériá, ich „váhu“ a zdôvodnenie škrtoz zo žiadosti. Ak tam bola svojvôľa, dúfam, že ju odhalíme a že budú konzekvencie.

● **Čo bolo oficiálne dôvodom na drastické až likvidačné zníženie finančnej dotácie od štátu, na ktorú majú politickí väzni aj zákonný nárok?**

Konkrétosti od ministerstva vnútra nepoznám, ani nám nesprištupnilo dôvody, ale ak vychádzam z predchádzajúcej listovej komunikácie s MV SR, tak utajovaní udavači údajne namietali, že uverejňujeme hoaxy, akési fake news a kritizujeme udeľovanie štátnych vyznamenaní. To posledné je prirodzené vzhľadom na fakt, ak rôzne pochybné antinárrodné persóny sa hrdia oceneniami štátu, za ktorý ani nebojovali, ani ho nechceli a skutočné osobnosti a morálne elity národa – politickí väzni – sú na okraji záujmu. Niekoľkokrát prezidentský palác aj úrad vlády zamietli naše nominácie na udelenie štátnych vyznamenaní. Spomeniem nebohú Anku Fodorovú, Štefana Nováka či Arpáda Tarnóczyho a ďalších.

● **Aké ďalšie dôvody by sa mohli skrývať za týmto atakom na prácu politických väzňov?**

Už dlhšie sme sledovali ofenzívu niektorých angažovaných kultúrnych komunistov (neomarxistov) z tretieho sektora voči našej organizácii, ktorá pri udržiavaní svedectva na ideologické zločiny, práve cez časopis Svedectvo, odhaľovala na jednej novinovej strane zo šesťnástich (asi 5% obsahu) v komentároch podobné tendencie, ktoré nás znepokojovali, pretože sme niečo identické zažili na vlastnej koži a viedli k nastoleniu komunistickej totality. Faktom je, že deti a vnuci bývalých eštechov a pohlavárov sú dnes infiltrovaní v kľúčových pozíciách štátu a mnohí z nich sú aj majetní ľudia, takže svietenie na ich tieň

Rafael Rafaj na väzenskom cintoríne v Leopoldove.

Foto Eva Zelenayová

minulosti im prekážalo. Druhým dôvodom je trend nástupu liberálnoľavičiarskych (progresívnych) názorov a ideológií, aj vďaka dlhodobej indoktrinácii žiakov na školách týmito izmami.

● **Čo z tejto (ne)rovnice vychádza?**

Že ak by sme len „držali hubu a krok“ (ako sa to očakáva), popreli by sme vlastnú existenciu a pamiatku i svedectvo tých, ktorí obetovali za pravdu svoju slobodu, kariéru svoju aj svojich detí, šťastie a mnohí aj život. Morálne nemôžeme dopustiť návrat nijakej totality a toto zjavne niekomu prekáža, pretože svedectvo politických väzňov reže do živého a je nespochybniteľné. V podstate odboj pokračuje ďalej, pretože pokračujú aj totalitné maniere – buď ľudí alebo aj systému.

● **Myslíte si, že pozície týchto ľudí a skupín majú takýto vplyv?**

Každá ideológia a totalita potrebujú na svoju činnosť médiá a propagandu. A tak angažovaní novinári prevažne z liberálnych médií, vlastných miliónármi alebo globálnymi

korporáciami, podľa odpovede z ministerstva vnútra (na našu žiadosť v rámci infozákona), ako z éry temnej totality údajne atakovali ministerstvo s podnetmi na našu publikačnú činnosť aj so závermi, aby nás prestal štát financovať a de fakto, aby na nás spáchali organizačnú eutanáziu. Antikampaň proti nášmu svedectvu doby sa začala niekoľkými štvavými článkami Denníka N, SME a dielo skazy dokonal korporátny portál Aktuality.sk.

● **Takáto antikampaň musela mať svoju objednávku, cieľ...**

Či články vznikli z osobnej angažovanosti alebo na objednávku neviem, ale charakter a štýl článku sú difamačné (pozn. poškodzujúce česť, hanobiace). Autorka hejtujúcich článkov z Aktualít.sk Ivana Hečková v článku „Prehodnotia financovanie sporného periodika“ (26.2.2021) spokojne konštatovala, že „ministerstvo vnútra pod vedením Mikulca sa zaoberalo publikačnými aktivitami združenia“ už minulý rok. Zaujímavý je fakt, že autorka pamfletu vedela tri a pol mesiaca pred nami, že nám rezort drasticky zoškrtá dotáciu, presnejšie, podľa našich informácií mal takúto osobnú aktivitu vyvinúť samotný minister, politický nominant. Pýtam sa, kam sme sa to dostali, keď angažované médiá a uniformovaný rezort „hodnotia“ obsahovú činnosť časopisov, konkrétne články, vyjadrenia, citácie či názorové postoje? Máme si myslieť, že tu po 30 rokoch opäť pôsobí ideopolícia alebo pohrobok bývalého Úradu pre tlač a informácie z éry bývalej totality? Máme azda články zasielať na ideologické obdobie, že sú politiky korektné pánovi ministromi a on nám láskavo nejaké pasáže vyškrtá, lebo nechápeme, kam vejú vetry? Veď ako inak hodnotiť odpoveď generálneho riaditeľa Adriána J., že „ministerstvo vnútra má tiež výhrady k obsahu niektorých článkov časopisu“? Veď to je popretie Novembra 89 a Čl.26 Ústavy, vrátane zákazu cenzúry!

● **Ministerstvo sa samo usvedčilo z aktivity, ktorá je nezlučiteľná s demokraciou, kde sa rešpektuje sloboda slova i prejavu, kde kádovanie či cenzúra článkov sú neprípustné.**

Presne tak. Je to smutný obraz a odraz toho, čo sa dnes nielen v politike, ale aj v médiách a spoločnosti deje a potvrdenie správnosti našej redakčnej aj postojovej línie. My sa zstrašiť nedáme, aj keď toto sú už aktivity na úrovni cieľenej organizačnej genocídy a názorového rasizmu diskriminovať a zlikvidovať kritický hlas svedectva tých, ktorí o totalitných praktikách vedia najviac z vlastnej skúsenosti. Životná skúsenosť je argument a fakt pravdy sám o sebe. Nech skúsia polemizovať, že to tak nie je s ľuďmi, čo prežili holocaust... My vieme o týchto totalitných, eliminačných či nátlakových praktikách najviac. Pripadáť si ako keby sme pôsobili v ilegalite a vydávali samizdat, ktorý sa nepáči elitám štátu. Jediný rozdiel je, že vonku nevejú červené zástavy s kosákom a kladivom, ale vo vládných budovách mnohí ľudia rovnako rozmyšľajú a žiaľ, aj konajú. Opäť „v mene republiky“...

● **Si absolvent katedry žurnalistiky, čo si o tom profesionálne myslíš?**

Všeobecným faktom je, že isté

skupiny vyvíjajú aktivity na prepisovanie dejín, ktoré prispôsobujú – rovnako ako pred rokom '89 – aktuálnej geopolitike. Ale k mediálnym štvaničiam. Nie som v redakčnej rade Svedectva, ale ako profesionál, novinár, publicista môžem povedať, že som na nijaké „mýty a konšpirácie“ ako čitateľ nenarazil. Pravda a polemika sa potvrdzujú vždy až časom. Spravil som si odbornú kvantitatívnu obsahovú analýzu niekoľkých čísiel, ktorá vyvracia zavádzajúce tvrdenia ministerstva, že sa údajne Svedectvo venuje viac politike ako histórii. Ale takto to chodí, keď sa polícia mieša do žurnalistiky.

● **Na Slovensku pôsobia štyri združenia, ktorých členovia sa svojím spôsobom aktívne zapojili do odboja či už protifašistického alebo protikomunistického alebo sú ich nasledovníkmi. Sú to Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, Politickí väzni Zväzu protikomunistického odboja, Konfederácia politických väzňov Slovenska a Svetové združenie bývalých politických väzňov. Najvyššiu štátnu dotáciu dostáva SZPB, PV ZPKO a KPVS dostávali takmer rovnako a SZBPV podstatne menej. Nikdy sa však nestalo, aby PV ZPKO, najstaršia organizácia politických**

väzňov, dostala o polovicu finančných prostriedkov menej, než KPVS. Predseda SZBPV František Bednár je dokonca presvedčený, že ide o hrubú diskrimináciu štátu a je pripravený podať v tomto smere žalobu na štát. Ako sa s touto situáciou vyrovnáva PV ZPKO?

Už pri páde totality bolo zrejmé, že nové mocenské elity nemajú záujem o skúsenosti bývalých politických väzňov, ani ich nechceli pustiť do riadenia spoločnosti. Na námestiach rečnil hoc-кто, ale nie tí, na ktorých sa režim najviac vybúril a ktorí sa najviac pričínili o jeho pád. Pravda, až na výnimky salónnych disidentov, najmä z prostredia Havla. Tento trend pokračoval naťahovaním nadstavby odškodňovacej legislatívy. Keď sa lámal chlieb, mala dostať organizácia politických väzňov systémové odškodnenie v podobe účasti na majetku z privatizácie. Bývalí transformovaní komunisti to preklopili na finančný paušál od štátu na činnosť, podobne ako to mali protifašistickí bojovníci. A tak sme ostali odkázaní na politické posudky, ktoré dospeli až do štádia, keď si niekto namýšľa, že on nám niečo dáva. Nám štát dlhuje a nie sme nikoho žobráci ani „ponížený služobník“ nijakého vládneho úradníka. Verím, že tento stav sa zmení po výmene tejto angažovanej garnitúry. Zlom a prvú sekeru do rozpočtu politických väzňov paradoxne zaťala garnitúra KDĽ, ktoré malo vo svojich radoch viacero väzňov. Za ministra Lipšica došlo k prvým drastickým škrtom ako následok odčlenenia sa marginálnej časti členov, ktorí chceli byť viac „kádehácki“. Myslím, že teraz prišla druhá vlna vírusu názorového, aj politického kádovania politických väzňov. Mnohí z nás v tom vidia rovnaký fanatizmus ako predvádzali niektorí najhorlivejší politrucci, eštebáci a súdruhovia. Verím, že raz sa dozvieme aj to, či nedošlo pri týchto zásahoch nielen k diskriminácii, ale aj k zneužití právomocí verejných činiteľov.

Rafael Rafaj vo svojej pracovni.

Foto archív

Dokončenie na 12. strane

Dnešná moc sa nevelími líši od komunistickej

Dokončenie z 11. strany

Mocipáni to dávajú najavo nepriamou úmerou: čím viac si nám nepohodlný, tým menej ti dáme na činnosť. Ale kedy boli politickí väzni a ich hlas svedomia, svedectva a skúsenosti po srsti? Odboj a boj za pravdu máme jednoducho v génoch.

● **Niektoré okolnosti naznačujú protekcionizmus voči KPVS. Organizácia na svojej stránke uvádza ako predsedu Petra Sandtnera, ale Branislava Borovského ako podpredsedu povereného vedením. Ibaže Borovský je v súčasnosti prednostom Okresného úradu v Bratislave, čiže zamestnancom MV SR. Mohla mať vplyv na dotácie organizáciám politických väzňov táto okolnosť?**

Vylúčiť to nemôžeme, kamarátšafty sú na malom Slovensku so zasiatou takmer novou „triednou“ nenávisťou bežným negatívnym javom. Ale primárne sú trendy „tam hore“, ktoré sa prenášajú angažovanými novinármi a médiami na formovanie či manipuláciu verejnej mienky v želannej línii. Tieto nové vetry paradoxne fúkajú z neomarxistického Západu, ktorý ovládli ideológie na rozvrát tradičnej rodiny, konzervatívnych hodnôt, kresťanskej viery a na povinné zdieľanie politicky korektných jednofarebných názorov. Nechcem kádrovať, pretože toho pána nepoznám, ale fakt, že vládna strana vyberala cez svojich poslancov drvivú väčšinu budúcich prednostov dáva jasnú odpoveď, kde hľadať zakopaného psa. Aj na tejto skutočnosti sa odkrýva podobná falošnosť toho, čo je vo vnútri a toho, čo sa maľuje navonok, ako bola aj v bývalom totalitnom režime. Všetci sa len na niečo hrajú, iné rozprávajú a iné konajú. Ale to tiež poznáme z minulosti.

Keďže na týchto maličkostiach sa nakoniec vybudoval totalitný

system, musíme byť adresne a vecne kritickí, lebo aj toto je naša povinnosť voči budúcim generáciám, aby nám nevyčítali, že sme vedeli a nepovedali sme... My sa za misu šošovice kúpiť nedáme a keď nám ju niekto zoberie, tak nám ústa nezatvorí.

● **Predsedu našej organizácie Jána Liteckého Švedu už koncom minulého roku upozorňovali pracovníci MV SR, že peniaze z dotácie nesmú byť použité na vydávanie časopisu Svedectvo. Ako vnímate takéto zásah štátnej moci do slobody slova?**

Ako brutálne zneužitie moci a poškodenie medzinárodných zmlúv a dohôv garantujúcich občanom názorovú pluralitu, základné ľudské práva na čele so slobodu slova, názoru a prejavu. Mocipánom pripomínam jeden z najstarších dohôv (OSN) o ochrane ľudských práv zo 4. novembra 1954, kde v čl.10 sa garantuje a ustanovuje právo „**prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov...**“ Ministerstvo de facto porušilo dokument, ktorý má vyššiu právnu silu a aj našu vlastnú ústavu. Za to by mal niekto niešť zodpovednosť. Nakoniec je tu aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva z rozsudku zo 7. decembra 1976 (5493/72): „Sloboda prejavu sa pritom uplatňuje nielen vo vzťahu k informáciám alebo myšlienkam, ktoré sú prijímané priaznivo alebo sú považované za neútočné či neutrálne, ale aj vo vzťahu k tým, ktoré urážajú (obťažujú), šokujú či znepokojujú štát alebo časť obyvateľstva“. Sudcovia to zdôvodnili tak, že „si to vyžaduje pluralizmus, znášateľnosť a veľkorysosť, bez ktorých nemožno hovoriť o demokratickej spoločnosti“. Takže minister Mikulec vyslal do sveta šokujúcu správu, že jeho ministerstvo kašle aj na ústavu, aj na nejaké medzinárodné zmluvy a dohovory

o slobode prejavu. On počúva čast angažovaných hejtujúcich médií. Našťastie o tomto zločine proti ľudským právam už vie európska organizácia INTERASSO (od 1991) sídliaca v Berlíne a združujúca 13 európskych združení politických väzňov, vrátane našej PV ZPKO. Na najbližšom kongrese bude naša delegácia podrobnejšie o tejto kauze informovať medzinárodnú verejnosť.

● **Váš otec bol odsúdený preto, že odmietal totalitné praktiky komunistickej moci. Články o živote v socialistickom Česko-Slovensku posielal aj do Rádia Slobodná Európa. Nepripomína vám súčasný stav v médiách práve tieto časy? Časopis Svedectvo skutočne nekráča v línii progresívneho liberalizmu a preto ho treba finančne zlikvidovať? Jediný prostriedok, ktorý spája ľudí s rovnakými názormi na tradičné hodnoty?**

Toto je aj osobná životná konfrontácia s návratom negatívnych javov, voči ktorým otec desať rokov vyvíjal kritické aktivity ako literát, satirik aj analytický kritik pomerov tak ako mnoho iných, čo prehliadli pozlátko režimu a chceli jeho demokratickú nápravu. Postojom vyjadreným v likvidačnom škrte prostriedkov samo ministerstvo odhalilo skryté praktiky, ktoré sa vrátili už nielen do niektorých hláv, ale aj činov. Oveľa smutnejšie je, že aj dnes tu máme karikatúry pohrobkov bývalých „spolupracovníkov ŠtB“ v podobe angažovaných udavačov a pisáľkov, ktorých systém oceňuje rovnako ako zásluhový ceremonializmus v totalite. Podstatný rozdiel oproti minulosti je ten, že vtedy Západ podporoval boj za ľudské práva, disidentov a zastával sa politických väzňov. Otec posielal materiály cez dve veľvyslanectvá. Dnes by sme márne u nich hľadali podporu či ochranu. Hádajte, prečo?

Eva Zelenayová

Peter MULÍK, Podiel kresťanstva na formovaní Slovákov

Kresťanstvo ako kultúrno-civilizačný proces v našich dejinách

Vydala Matica slovenská, Martin 2020, 247 s.

O sedemdnovom týždni i mnohom inom

Publikácia je súborom sond do dejín Slovenska a Slovákov s cieľom ukázať ako kresťanstvo formovalo spoločnosť, národ a štát. Vo všeobecnej časti venovanej pôsobeniu kresťanstva na spoločnosť sa zaoberá pôvodom a charakterom štátu, oddeľovaním sakrálnej a profánnej sféry západnej spoločnosti, právami štátu i jeho duchovnou podstatou a etickým základom. Dočítame sa aj o téme ľudských práv, mieru a konfliktu, ako aj obnove spoločnosti z hľadiska úloh štátu.

Publikácia sa zoberá kresťanským pôvodom kultúry u Slovanov, pôvodom sedemdnového týždňa a či malo antické kresťanstvo vplyv na Slovanov. Nájde tam aj odpovede na otázky, odkedy sa voláme Slováci, ako naši predkovia prispeli k založeniu kresťan-

skeho uhorského štátu, či sme boli porazení alebo jeho spolutvorcovia, či sme prijali starých Maďarov pohostinne alebo sme boli Maďarmi podmanení.

Autor sa zaoberá aj transformáciou cyrilo-metodskej myšlienky v slovenských dejinách, začiatkami spoločnej úcty Cyrila a Metoda, prerodom náboženského cyrilo-metodského kultu na národnú tradíciu a politickým rozmerom cyrilo-metodského kultu. Nevyhýba sa ani téme uhorského patriotizmu u Slovákov, podielu reformácie a rekatolizácie na formovaní Slovákov, vplyvu náboženstva na koncepcie spisovného jazyka Slovákov. Slováci v Amerike boli tiež formovatelia kresťanského povedomia národa a doma to bola politická aktivizácia slovenských katolíkov v Československu. Pozornosť sa venuje miestu Katolíckej cirkvi v politike Slovenskej republiky 1939 – 1945 ako aj dlhodobému úsiliu o samostatnú cirkevnú provinciu. (mp)

Peter Mulík a kol., Rok slovenských historických rozhodnutí

Vydala Matica slovenská, Martin 2020, 258 s.

Niečo o prvej Slovenskej republike

Publikácia Rok slovenských historických rozhodnutí sa venuje roku 1939, ktorý bol jedným z najdôležitejších prelomových rokov v našich dejinách. Cieľom publikácie je zreteľnejšie ukázať vzájomné súvislosti vývoja, keď v záujme vedeckej objektivity posudzovania jednotlivých udalostí, Slováci a Slovensko neboli len objektom búrlivých medzinárodnopolitických zmien, ale aj subjektom, ktorý rozhodoval o závažných otázkach, natrvalo zapísaných v dejinách národa. Publikácia analyzuje prvé Programové vyhlásenie slovenskej vlády v dejinách z 21. februára 1939.

Hneď v úvodnej časti Programového vyhlásenia vlády Slovenskej krajiny čítame slová, ktoré sú v očividnom rozpore s časťami tézami veľkej časti slovenskej historiografie a žurnalistiky dodnes, čo autonómiu Slovenskej krajiny vyhlasujú za akési konečné limitujúce riešenie postavenia Slovenska v Česko-Slovensku a odmietajú uznať, že aj

pred 14. marcom 1939 existovala jasná tendencia k samostatnému slovenskému štátu. V texte čítame: „Národ slovenský po tisícročnej prestávke, po dlhoročných bojoch za svoje národné práva má svoju vládu, má svoj snem, buduje svoj štát.“ Publikácia opisuje marcovú krízu 1939 a vznik Slovenského štátu 14. marca 1939. Zaoberá sa legitimitou vyhlásenia Slovenského štátu a prvou vojnou proti Slovenskej republike, vedenej Maďarskom. Skúma charakter a typológiu prvej Ústavy Slovenskej republiky z 21. júla 1939. Opisuje vznik župného zriadenia Slovenskej republiky. Zaoberá sa účasťou Slovenskej republiky na vojne proti Poľsku: 1. – 15. september 1939. Skúma okolnosti prvého a jediného zjazdu Hlinkovej slovenskej ľudovej strany – Strany slovenskej národnej jednoty počas samostatného štátu 1. októbra 1939 v Trenčíne a venuje sa aj voľbe prvého prezidenta Slovenskej republiky. (mp)

STALO SA

3. júna 1950 komunistický režim izoloval 73-ročného spišského biskupa Jána Vojtaššáka v jeho vlastnej rezidencii ako v domácom väzení. Potom ho 15. septembra deportovali do českého väzenia v Ruzyni ako „nejväčšieho zločince v republike“ s okovami na rukách a so zviazanými očami. Tam ho neľudsky trýznili všetkými možnými prostriedkami až takmer do Vianoc.

3. – 4. júna 1976 sa v Brne konal celoštátny zjazd kňazov, ktorí vstúpili do vládnej organizácie Pacem in terris.

4. júna 1920 bola v Trianone podpísaná mierová zmluva s Maďarskom, tzv. Trianonská zmluva. Maďarsko v nej uznalo, že územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi patrí pod zvrchovanosť Česko-Slovenska. Táto medzinárodná zmluva vstúpila do platnosti 26. júla 1921.

6. – 7. júna 1861 sa v Turčianskom Sv. Martine konalo národné zhromaždenie za účasti vyše 5000 osôb, na ktorom s veľkým nadšením schválili Memorandum slovenského národa. Dokument obsahoval štátoprávne i politické požiadavky Slovákov.

8. – 9. júna 1990 sa na Slovensku konali prvé slobodné voľby, na ktorých sa zúčastnilo 21 politických strán.

9. júna 1972 zomrel rožňavský biskup Dr. Róbert Pobožný. Na Slovensku to bol posledný diecézny biskup ustanovený podľa noriem cirkevného práva.

10. júna 1949 sa z iniciatívy osobitnej šesťčlennej komisie ÚV KSČ zišiel v Obecnom dome v Prahe zakladajúci zjazd tzv. Katolíckej akcie. Zúčastnilo sa na ňom asi 65 – 70 českých a slovenských „vlasteneckých kňazov“ (teda sotva 1 % z celkového počtu kňazov) a nezistený počet laikov.

12. júna 1988 bol Mons. Ján Sokol vysvätený za biskupa. Československé štátné dráhy (ČSD) fingovanou chybou na lokomotíve sa postarali, aby osobný vlak z Bratislavy do Trnavy s mnohými veriacimi dorazil do Trnavy takmer s hodinovým meškaním. Železnice samozrejme na pokyn zhora postupovali podobne ako roku 1949, keď v Trnave svätili biskupov Ambróza Lazíka a Róberta Pobožného. V deň ich vysviacky (14.8.) osobné vlaky ani rýchliky v Trnave nezastavovali.

14. júna 1946 vyšlo vykonávacie nariadenie SNR č. 89/1946 o zriadení pracovných táborov.

16. júna 1919 maďarskí boľševici, ktorí vojensky napadli Slovensko, vyhlásili v Prešove samostatnú Slovenskú republiku rád. Predsedom Revolučnej vládnej rady tejto republiky bol český robotník Antonín Janoušek, príslušník vedenia Maďarskej socialistickej strany v Budapešti. Počas maďarsko-boľševickej okupácie časti Slovenska sa okupačné vojsko, Červená stráž a Červená armáda, dopustili hrozných násilností a neľudských trýznení zajatých vojakov i civilných osôb. Najhorších ukrutností sa dopúšťali bandy mladých boľševikov, ktoré sa nazývali „Leninove deti“.

19. – 21. júna 1970 sa v New Yorku konalo zakladajúce zhromaždenie Svetového kongresu Slovákov (SKS), na ktorom sa zúčastnili zástup-

covia všetkých dôležitých organizácií Slovákov v zahraničí. Cieľom tejto novej strešnej organizácie bolo napomáhať túžbe slovenského národa po rovnoprávnosti s ostatnými slobodnými národmi sveta a reprezentovať vo svete Slovákov, tlmočiac ich túžby, ideály a nádeje na sebaurčenie slovenského národa. Za prvého predsedu SKS bol zvolený slovenský podnikateľ Štefan B. Roman z Kanady.

20. júna 1949 komunistická vláda postupne nasadila do všetkých katolíckych biskupských úradov tzv. štátnych zmocnencov, ktorí kontrolovali vo dne i v noci všetky pohyby, kontakty a činy biskupov a ich najbližších spolupracovníkov, nevýmimajúc ani osobnú poštu a telefonické rozhovory.

22. júna 1941 všetky vojenské sily Nemeckej ríše prepadli územie ZSSR, čím podľa viacerých historikov rozpúťali druhú svetovú vojnu.

27. júna 1968 po vyhlásení Generálnej prokuratúry v Prahe, že rehole neboli v Česko-Slovensku právne zrušené, vrátilo sa na Slovensko asi 2000 rehoľníčok a okolo 600 rehoľníkov, ktorí boli vysídlení do Česka.

30. júna 1919 maďarské boľševické vojsko na príkaz predstaviteľov Dohody sa začalo sťahovať z územia Slovenska. Znamenalo to aj koniec Slovenskej republiky rád, ktorej „vláda“ odišla s maďarským vojskom do Miškovca. Všetkých uväznených a zajatých Slovákov z východného Slovenska deportovali najprv do Miškovca, potom do Hatvanu, kde pre nich zriadili koncentračný tábor.

Fyzicky či psychicky chorí, neprestávame byť náboženské tvory

Základnou potrebou a tendenciou ľudí je niekoho a niečoho sa báť a niečo a niekoho poslúchať, podriaďovať sa mu a uctievať ho. K tomu ako korenie je potrebný pocit záhady, tajomna, večnej nedokonalosti a tým aj pokory. Sú to aj dobré a nevyhnutné vlastnosti, lebo aj dokonalosť je relatívny pojem a v pozemských a meniacich sa podmienkach je nedosiahnuteľná, teda pokora a reálny odhad svojich možností sú nevyhnutne potrebné.

Mnohí vyčítajú Katolíckej cirkvi, že neustále balansuje medzi pravdou a tým, čomu ľudia chcú veriť. Ale to musí robiť každá organizácia, či už náboženská, alebo ináč ideová.

Nebudne teda nerealistickí a nerozprávajme bájk o dome zo skla. Lebo stačí aj malý úder malým kladivkom a dom hodný uctievania sa nám s veľkým rachotom a hanbou rozspeje.

Vždy som tvrdil, že Kristus bol najväčší realista ľudských dejín a jasne videl zlé a zneuži-

teľné tendencie v človeku. My mu však príliš nechceme rozumieť, pretože stále túžime vidieť svoju vlastnú dokonalosť alebo sa aspoň podriaďiť rešpektovanej, bezchybnej a dokonalej náuke a z nej nevyhnutne vyplývajúcej dokonalej organizácii. Ak nám to zasa raz nevyjde, odložíme to do budúcnosti s predpokladom príchodu ďalšieho mesiáša? Tým znovu vyhovíme vyššie menovaným potrebám strachu, poslušnosti a uctievania. Bez týchto atribútov asi skutočne nemôžeme žiť a úlohou akéhokoľvek spoločenstva je udržiavať tieto tendencie v rozumných medziach. Katolícka cirkev sa o to snaží už dve tisícročia a som smutný z toho, že túto cestu, ktorú nám vytýčil ten naozajstný Mesiáš, pomaly ale isto opúšťa. Verím však, že Ježišove slová a hlavne jeho stále živý príbeh nás z tejto zlej cesty znovu vrátia späť na cestu k dobrému Bohu, ktorý nemá rád ustrašencov a luhárov.

Vlado Gregor

PRIPOMÍNAME SI

V júni si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

55 rokov

Miloš Hrnčarik, Hlohovec 15.6.1966
Ladislav Straka, Piešťany 3.6.1966

60 rokov

Hana Vincúrová, Bošany 15.6.1961

65 rokov

Janka Ševčovičová, Bratislava 12.6.1956

75 rokov

Agáta Fišerová, Ivanka pri Nitre 29.6.1946

80 rokov

Mária Šaulíková, Lužianky 9.6.1941

83 rokov

Karol Komenda, Žiar nad Hronom 6.6.1938

81 rokov

Eva Bielíková, Bánovce nad Bebravou 6.6.1940
JUDr. Viliam Apfel, Bratislava 3.6.1940
Marta Krištovičová, Bratislava 6.6.1940
Marta Dzurová, Trebišov 8.6.1940

84 rokov

Pavel Izakovič, Leopoldov 28.6.1937

85 rokov

Mária Tkáčiková, Hľpa 21.6.1936
Ing. Alžbeta Čučiaková, Žilina 24.6.1936

86 rokov

Vladimír Wilweber, Banská Bystrica 18.6.1935

87 rokov

Ján Martinec, Môlča 27.6.1934
Anna Gavalová, Ľubiša 17.6.1934

88 rokov

Anna Očenašová, Banská Bystrica 7.6.1933

89 rokov

Ľudovít Virčík, Vysoká nad Uhom 6.6.1932

91 rokov

Štefan Bauman, Bratislava 28.6.1930

92 rokov

Ján Čingel, Trenčín 8.6.1929

93 rokov

MUDr. Alojz Lulovič, Piešťany 23.6.1928

94 rokov

Antónia Gažáková, Dubnica nad Váhom 17.6.1927

95 rokov

MUDr. Oľga Páleníková, Bratislava 21.6.1926

99 rokov

Mária Marónová, Bratislava 15.6.1922

100 rokov

Margita Maducnická, Bratislava 9.6.1921

Jubilantom srdečne blahoželáme

PRISPELI NA SVEDECTVO

JUDr. Peter Brňák, Bratislava 50 EUR
MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava 10 EUR
Martin Lacko, Modrová 100 EUR
Vavrínek Vaľo, Michalovce 10 EUR
Ing. Viliam Zopp, Bratislava 10 EUR
Dr. Ján Hnilica, Stará Halič 50 EUR
RNDr. Jozef Kollár, Šaľa 100 EUR
Viliam Koperdák 50 EUR
Oľga Margetinyová, Hlohovec 120 EUR
Anna Vojtikevičová, Žilina 20 EUR
Michal Malatinský 10 EUR
Ferdo Mrkvíčka 11 EUR
Peter Selecký, Bratislava 50 EUR
Mária Plaštiaková, Nitra 20 EUR
Viliam Horák, Bánovce n/Bebravou 5 EUR
Mária Dvorčáková, Levoča 20 EUR
MUDr. Mária Slugeňová, Levoča 10 EUR
Jozef M. Rydlo, Bratislava 100 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 86 rokov, 21. mája 2021, zomrela **Antónia DUDÁŠOVÁ** z Dubnice nad Váhom, dlhoročná členka RP PV ZPKO v Ilave. Rozlúčka so zosnulou sa konala 25. mája 2021 v rímskokatolíckom kostole sv. Jakuba a na cintoríne v Dubnici nad Váhom. Úprimnú sústrasť v mene výboru a organizácie PV ZPKO vyjadril predseda regionálnej pobočky Ing. Stanislav Porubčan.

Pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť

● **Malé kníhkupectvo Svojet** v bratislavskej Liga pasáží ponúka knihy, ktoré inde nekúpíte. Historickú, vlasteneckú literatúru bez politickej korektnosti, zborníky, kalendáre a časopisy vrátane Svedectva. Otváracie hodiny v pondelok až štvrtok sú od 10.00 do 13.00 a od 13.30 do 16.30, vo štvrtok do 17.30 hod. V piatok od 9.00 do 13.00 a od 13.30 do 14.30 hod. Informácie na 0903 946 718.

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Minister vnútra SR Roman Mikulec sa rozhodol, že rezort už nebude viac financovať náš časopis Svedectvo a radikálne znížil našej organizácii výšku štátnej dotácie. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhladať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať,

akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdú podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na **číslo účtu: SK74 3100 0000 0040 0012 8109, alebo sa kontaktujte na tel. čísle: 02-52 63 81 56.**

Darcom úprimne ďakujeme
Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

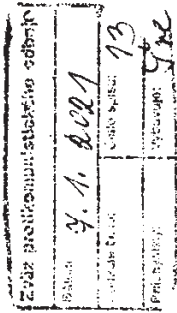
■ **PRIPOMÍNAME.** Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú v **pondelok od 9.00 hod. do 12.00 hod.** Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovoľajú do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.

Dunajská 18
Liga Pasáž
811 09 Bratislava

Telefón: 0903 946 718
Email: kniha.svojet@gmail.com
Web: www.svojet.sk

Roman MIKULEC
minister vnútra
Slovenskej republiky

Bratislava 30. decembra 2020
Číslo: KM-OPVA-2020/006970

Vážený pán predsedu,

opakovane sa obraciate na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vo veci poskytovania dotácií Vašej organizácie Politický väzni, Zväz protikomunistického odboja III. odboj, so sídlom Obchodná 52, 811 02 Bratislava. V nadväznosti na Váš list č. 71/2020 zo 7. decembra 2020 si Vám dovoľujem uviesť nasledovné.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vyčleňuje financie z prostriedkov určených na dotácie a na zabezpečenie základných podmienok pre činnosť občianskych združení, ktorých členmi sú aktívni účastníci bojov proti fašizmu, účastníci protikomunistického odboja a politickí väzni podľa § 2 písm. f) a g) a § 3a zákona č. 526/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Na základe predloženej žiadosti, ktorá spĺňa zákonom stanovené podmienky, možno poskytnúť dotáciu zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na financovanie zabezpečenia materiálo-technických podmienok pri organizovaní pietnych spomienkových akcií, publikačnú, edičnú, dokumentačnú a archivačnú činnosť, mzdové výdavky, hospodársko-správne výdavky. V roku 2020 bola Politickým väzňom Zväzu protikomunistického odboja, III. odboj (PV ZPO) poskytnutá dotácia vo výške 81 000 eur. Poskytnuté finančné prostriedky sú aj na spolufinancovanie časopisu s názvom Svedectvo, ktoré vydáva toto občianske združenie.

Listom generálneho riaditeľa sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 24. novembra 2020 Vám bolo oznámené, že v poslednom období sa množia podnety, ktoré poukazujú na šírenie hoaxov vo Vašom periodiku, zastávajú sa extrémistov a podobne. V období od roku 2017 až 2020 prišlo zo strany médií mnoho dotazov a podnetov na uvedený časopis. Ministerstvo si všimá tieto podnety o to viac, že už v minulosti upozornilo Vašu organizáciu, aby pri vydávaní časopisu Svedectvo dbala na objektivitu a rešpektovanie demokratických princípov Slovenskej republiky.

Vážne znepokojenie nad tým, ako sú verejnosti v časopise Svedectvo vysvetľované fakty a informácie, vyjadril aj Výbor pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie Rady vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť listom, ktorý mi bol doručený 4. decembra 2020.

Vážený pán predsedu, ministerstvo si váži a podporuje aktivity Vašej organizácie pri organizovaní pietnych spomienkových akcií, edičnej, dokumentačnej a archivačnej činnosti, pretože sa tým zachováva odkaz politických väzňov pre mladé generácie. Nemôže sa však netečne prizerat a ďalej financovať časopis, ktorého obsah vyvoláva podozrenie, že šíri hoaxy

a venuje sa viac politike ako svojmu pôvodnému poslaniu, a to šíriť svedectvo politických väzňov, ktorí trpeli za komunistického režimu. Vzhľadom na súčasné zložité obdobie poznačené pandémiou ochorenia COVID-19, v ktorom je potrebné sa navzájom chrániť, sú akékoľvek osobné stretnutia nevhodné.

S úctou

Vážený pán

Ing. Ján LITECKÝ ŠVEDA
predseda Politických väzňov
Zväzu protikomunistického
odboja III. odboj

Bratislava